

ÉLELETÜNK

XL. évf. 4. szám (40. Jg. Nr. 4)

Az európai magyar katolikusok lapja

2008. április

A NEVELÉS SÜRGETŐ FELADATÁRÓL

XVI. Benedek pápa február 23-án, a Szent Péter téren tartott rendkívüli kihallgatáson felolvasta és átadta a Római Egyházmegyének a nevelés feladatáról írt levelét.

A január 21-én aláírt levél bevezető szavai után a Szentatyra megfogalmazta azt, ami minden nevelőnek a szívét nyomja: a szülők gyermekeik jövőjéért aggodnak, a tanárok és tanítók belülről élik át az iskola válságát, a papok és hitoktatók pedig azzal szembesülnek, hogy milyen nehéz a gyerekeket, a serdülőket, a fiatalokat a hitre nevelni, akik viszont nem akarják, hogy magukra hagyják őket az élet kihívásaival.

A pápa elsőként a szülőkhöz fordul. Azt kéri tőlük, hogy mindenekelőtt maradjanak állhatatosak a köztük lévő szeretetben: ez az első és legnagyobb dolog, amire gyermekeiknek szüksége van ahhoz, hogy derísen növekedjenek, hogy bízzanak önmagukban és az életben, és ők is megtanuljanak hitelesen és nagylelkűen szeretni. Fontos, hogy a szülők élte hiteles tanúságtétel legyen, és határozottan kell segíteniük a fiatalokat abban, hogy világosan meg tudják különböztetni a jót a rossztól, és ily módon ki tudják alakítani maguknak azokat a biztos szabályokat az életben, amelyek fenntartják őket a jövőbeli próbatételekben.

A tanárok számára hangsúlyozza, hogy a tanítás nem csak az ember veleszületett tudás iránti vágyának kielégítését jelenti, amely a gyermekben, a serdülőben, a fiatalban örösi erővel és spontaneitással nyilvánul meg. A tanítók feladata nem korlátozódhat csupán ismeretanyag és információ átadásra felértéve az igazságra vonatkozó nagy kérdéseket, különös arra az igazságra vonatkozókat, amely vezető, iránymutató lehet az életben. A tanárok teljes jogcímű nevelők: a szülőkkel szoros összhangban rájuk van bízva az ember formálásának nemes művésze.

A papokat, szerzeteseket, hitoktatókat, plébániai munkatársakat, valamint az egyházi mozgalmakban és közösségekben fiatalokkal foglalkozókat arra biztatja, hogy mindig azt az érzést hordozzák szívükben a rájuk bízott fiatalok iránt, ami Jézus szívében volt irántuk (vö. Fil 2,5) „Legyetek olyan barátai, akikben számukra kézzel tapinthatóvá válik, hogy Jézus az ő barátjuk, ugyanakkor őszintén és bátran tegyék tanúságot arról az igazságról is, amely szabadá tesz” (vö. Jn 8,32).

A nevelés azonban nemcsak a nevelő tevékenységét jelenti, hanem a személyek közötti kapcsolatot is magában foglalja, amelyben az évek múlásával egyre inkább szerepet játszik azoknak a szabadsága és felelőssége, akikre a nevelés irányul. A Szentatyra az ő figyelmüket felhívja arra, hogy erkölcsi, kulturális és lelki fejlődésüknek ők maguk a mesterei. Rajtuk áll, hogy szabadon a szívükbe és elmé-

(Folytatás a 2. oldalon)

Bartolomeo Vivarini (1440–1499):
Szent Márk evangélista
(Santa Maria Gloriosa dei Frari, Velence)

AMIT TUDNI ILLIK A BIBLIÁRÓL

A Szent Könyvekben a Mennyei Atya végtelen szeretettel siet fia elé, és beszélget velük – állapította meg a II. Vatikáni Zsinat. Ezért az Egyház arra buzdítja a hívőket, hogy a Szentírás gyakori olvasásával ismerjék meg Jézus Krisztust. „Aki nem ismeri a Szentírást, nem ismeri Krisztust.” (Szent Jeromos) Az alábbiakban a Szatmári Római Katolikus Egyházmegye honlapjáról átvett összeállítással szeretnénk segítségére lenni a Szentírással elmélyülten foglalkozni kívánó testvéreinknek.

Mi a Biblia?

Egy 73 könyvből álló könyvtár, mely egyetlen kötetben elfér. A legfontosabb, legismertebb és legolvasottabb könyv a világon, mert Isten szavát közvetíti. Az Ószövetség 46, az Újszövetség pedig 27 könyvet tartalmaz.

Mi Isten szava?

A Szentírás minden szavával egyetlen szót mond Isten: az Ő egyszülött Igéjét, aki-ben teljesen kimondja Jónmagát. A Biblia Isten szavát írásban csak részben tartalmazza. Az megnyilvánul az „egyházi hagyományban”, a zsinatokon, a törvényes pásztoraink tanítása által és a liturgiában. Az Egyház az isteni írásokat mindig úgy tisztelte, ahogyan az Úr Testét is tiszteli.

Ki a Biblia szerzője?

A szent könyvek megírására Isten embereket választott ki, akiket erjűk és képességeik birtokában úgy használt föl, hogy azt foglalják írásba, amit Ő akar közvetíteni számunkra. Az elsődleges szerző tehát Isten, a másodlagos szerző az ember.

Mikor íródott?

A Szentírás Krisztus előtti második évezredtől Krisztus után 100-ig íródott. Különböző helyszíneken készült – Palesztina, Babilónia, Egyiptom, Róma, Korintus stb. – és különböző nyelveken (héber, arámi, görög).

(Folytatás a 4. oldalon)

A TERVEK KEZDENEK VALÓRA VÁLNI

Beszélgetés Ternyák Csaba egri érsekkel

Bár még egy év sem telt el Ternyák Csaba egri érseki beiktatása óta, a Magyar Kurír munkatársa máris szóra bírta őt, hiszen egyre-másra jönnek a jó hírek székvárosából. Ezek egyike, hogy júliusban Eger lesz a „Magyar Sydney” – amelyre három ezer fiatal várnak az ausztráliai Ifjúsági Világalkalmozó „társrendezőnyeként”. Januárban pedig ugyancsak Eger adott otthont a Lelkipásztori Napoknak, amelyen négy napon át tanácskoztak fontos kérdésekről.

– Láttuk érsek urat a Lelkipásztori Napokon, s a hírekből tudjuk, hogy aktívan igyekszik jelen lenni más, Egerben rendezett különböző (kateketikai, lelkipásztori, papképzésről szóló) konferenciákon is. Miben látja ezeknek a tanácskozásoknak a fontosságát, értékét – hiszen jelenlétével azt is kifejezi, hogy ezek fontosak?

– Ezek a tematikus konferenciák lehetőséget nyújtanak a résztvevőknek, hogy egy-egy témakörben jobban elmélyedjenek, és az előadások meghallgatása révén olyan információkhoz jussanak, amelyeket saját körükben nem kapnának meg. Ma annyira kitágult a világ, hogy képtelenek vagyunk mindent elolvasni, amit szeretnénk. Amikor azonban kollégák vagy szakértő professzorok előadásait hallgatjuk, szavaikban kikristályosodik mindaz az ismeretanyag, amelyet ők olvasmányaikból magukba szívtak. Ezért az ilyen konferenciák mindenki számára fontosak lehetnek, aki az adott téma iránt érdeklődik. Ami az én személyes részvételemet illeti, valóban arra tö-

reksem, hogy amikor csak tudok, bekapcsolódom ezekbe a programokba. Versen azt is meg kell vallesnem, hogy nálam van még egy további szempont is, mégpedig az, hogy ezáltal is jobban megismerjem a mai magyar viszonyokat. Hosszú távlatom alatt ugyanis többet változott a magyar társadalom, benne híveink élete, mint korábban gondoltam.

Valahogy több szomorúságot érzékelek, ugyanakkor kevesebb örömet és jövőbe vetett bizalmat, mint tíz évvel ezelőtt.

– Hazánk legnagyobb kiterjedésű, a hívek száma alapján pedig a második legnagyobb egyházmegyéje élén áll. A beiktatása óta eltelt idő alatt mennyire sikerült megismernie egyházmegyéjét?

– Egyházmegyém megismerése, ahogy már utaltam rá, szorosan összefügg az ország mai helyzetének a megismerésével, bár figyelmem középpontjában kétségtelenül saját egyházmegyém áll. Számos plébániát felkerestem már, találkozottam a hívekkel, és ha tehetem, mindig eleget teszek a különböző meghí-

(Folytatás a 7. oldalon)

MESZLÉNYI ZOLTÁN PÜSPÖK BOLDOGGÁ AVATÁSÁÉRT

Az esztergomi bazilikában március 8-án bensőséges szertartás keretében emlékeztek meg Meszlényi Zoltán segédpüspökről, aki az ismert adatok szerint 1951. március 4-én szenvedte el a vértanúhalált. A szentmisét Gaál Endre nagypüspömet mutatta be.

Meszlényi Zoltán Lajos 1892. január 2-án született Kistarcsán. Esztergomban a bencés gimnáziumban érettségizett, majd pártfogója, Vaszary Kolos bíboros hercegprímás, esztergomi érsek Rómába küldte, ahol teológiát tanult a Collegium Germanicum et Hungaricumban. 1915. október 28-án szentelték pappá.

1917-től Csernoch János bíboros hercegprímás megbízásából a Primási Palotában dolgozott. 1931-ben lett a főkáptalan tagja, nórádi és honti főesperes, majd a káptalan helynöke.

XI. Piusz pápa kinevezése nyomán, 1937. október 28-án Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás, Breyer István győri megyéspüspök és Kriston Endre püspök Sinope címzetes püspökévé szentelte. Ettől a pillanattól a mindenkor hercegprímás, esztergomi érsek segédpüspöke volt.

Amikor az állambiztonsági szervek Mindszenty József bíboros hercegprí-

mást 1948. december 26-án letartóztatták, majd koncepció perben elítélték, a kinevezett érseki helynököt, Drahos Jánost pedig megölték, ő lett az esztergomi érseki helynök. Helynöki székfoglalójában szinte ígéretet tesz: „Krisztus hű pásztoraként a hitet és Egyházunk iránti hűséget nem tagadom soha! Isten engem

így segéljen!”

1950. július 4-én éjjel az esztergomi Primási Palotában ismét megjelentek az állambiztonsági szervek emberei, és elhurcolták Meszlényi Zoltánt. A kistarcsai internálótáborba került, ahol elkülönítve őrizték és kinozták. A kínzások, ütlegetések és végkimerülés következtében, 1951. március 4-én halt meg. Hamvait a rákoskeresztúri Új Köztemető területén helyezték el. 1966. június 24-én földi maradványait exhumálták, és az esztergomi bazilikában helyezték örök nyugalomra. □

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

Valóban feltámadt?

Az *Életünk* márciusi – húsvéti – számának első oldalán cikket közlünk „Valóban feltámadt!” címmel, Boda László professzor, teológiai tanár tollából. Témája Jézus feltámadása egyes körülményeinek bemutatása azzal a céllal, hogy az olvasó felfigyeljen rá, mennyire beleillik a feltámadás ténye Jézus küldetésébe, mennyire logikus az Őt követő tanítványok, hívek, asszonyok számára, hogy a keresztre feszítéssel nem került pont ennek az „Isteni színijáték”-nak a végére, ellenkezéleg: vele vette kezdetét az emberiség egész történetére kiterjedő végleges „happy end”, másszóval Krisztus küldetésének beteljesedése. Mindaz, amit Boda professzor cikkében felsorol, ennél fogva nem hallatlan újdonás, hanem az evangéliumokban leírt eseményeknek, jeleneteknek összefoglalója. Ezek együtteséből áll össze a cím által jelzett határozott, minden kétséget kizáró állítás: „Valóban feltámadt!” Tagadhatatlan tény azonban az is, hogy az azóta elmúlt közel két évezred folyamán a feltámadást cáfolni próbáló kezdeményezéseknek se vége, se hossza. Érdekes lehet ennélfogva áttekinteni legalább a legfontosabb arra vonatkozó teóriákat, hogy lássuk, milyen nyakatekert elméletek kell kitalálnia annak, aki meg is akarja indokolni, miért nem fogadják el, hogy Jézus „valóban feltámadt”. Ezért adtuk e havi, feltámadásról szóló gondolatainknak Boda professzor cikkének címét, azonban kérdéssel ellátva: „Valóban feltámadt?” Ezt követően megkíséreljük kibogozni, miért van mindmáig (és volt kezdetül fogva) annyi – komoly gondolkodónak is – nehézsége, hogy higgyen a feltámadásban.

Teóriák a feltámadás tagadására

1. Az apostolok ellopták a holttestet. Ez a legrégebbi elmélet. Mt 28. fejezetben olvassuk (8-10):
 „Míg ők (az asszonyok) úton voltak, az örök közül néhány a városba ment és jelentette a főpapnak mindazt, ami történt. Ezek a vénekek egybeegyeztelt tanácsot tartottak. Aztán sok pénzért adtak a katonáknak és meghagyták nekik: „Mondjátok: Éjnek idején, amíg mi aludtunk, eljötték a tanítványai és ellopták. Ha tudomást szerez róla a helytartó, mi majd megnyugatjuk és kiementünk titeket.” – Azok elfogadták a pénzt és úgy tettek, amint kioktatták

A NEVELÉS...

(Folytatás az 1. oldalról)

jükkbe fogadják-e az igazság, a szépség és jószág évszázadok alatt létrejött örökséget. „Rajtatok áll – szól hozzájuk a pápa –, hogy megújítjátok és kibontakoztatjátok-e azt, és megszabadítjátok-e azokat a hazugságoktól és erkölcstelen vonásoktól, amelyek gyakran felismerhetetlenül teszik ezt az örökséget, és amelyek gyakran bizalmatlanságot keltenek és csalódszt okoznak nektek. Tudnotok kell, hogy e nem könnyű úton sosem vagytok egyedül: nemcsak születek, tanáraitok, a papok és barátaitok állnak mellettetek: különösképpen mellettetek áll Isten, aki megteremtett minket és szívünkben van. Ő az, aki megvilágítja elménket, aki a jóra irányítja szabadságunkat – ami gyakran törékeny és ingatag benünk – és biztos alapot ad életünknek. Mindenekelőtt benne bízhatunk.” □

őket. Ez a szóbeszéd mind a mai napig el van terjedve a zsidók között.”

Jézus feltámadásának híre nem érte meglepetésként a főpapokat és farizeusokat. Máté a 27. fejezet végén beszámol arról, hogy ezek Pilátushoz fordultak a kéréssel, őriztesse a sírt, mert „az a csalo még életében azt állította: Harmadnapra föltámadok.” – Pilátus azonban nem volt hajlandó újabb beavatkozásra, de megengedte, hogy Izrael vezetői, saját hatáskörükben, saját embereikkel gondoskodjanak a sír őrzéséről.

Ezt követi az angyal megjelenése, az örök rémülete és jelentése a főpapoknak, illetve azok kísérlete az örök megvesztegetésére.

Ha Máté Evangéliumának Jézus feltámadását ismertető szakaszából indulunk ki, azonnal feltűnik, mennyire sikertelen volt kezdetül fogva a zsidóság vezető rétegének az a terve, hogy Jézus kivégzésével pontot tehetnek a problémára, amelyet az ő személye, tevékenysége (csodák, gyógyítások) és tanítása képvisel. Az újabb próbálkozás Pilátus bevonására mutatja, hogy nagyon is tisztában voltak vele: az ügy még nincs lezárva. Tekintve, hogy Jézus feltámadásában nem hittek, de arról sem voltak meggyőződve, hogy az általuk felfogadott örök jelentése az angyal-látomástól megfelelő-e a valóságnak, nemigen volt más választásuk, mint „eltussolni” a dolgot és egyben a tanítványokat „hullarablás”-sal vadolni, kerül, amibe kerül. Más szóval: felismerték, hogy az ügy igen „részössé” válhat, és ha szélesebb körben elterjed a feltámadás híte, akkor nem tudnak úrrá lenni felette. Így aztán még arra se terjedt ki a figyelmük, hogy a vádat a tanítványok ellen logikusan megfogalmazták. Már Szent Ágoston rámutatott: Ha az örök aludtak, hogyan láthatták, hogy ellopták Jézus holttestét? Ha nem látták, mert aludtak, hogyan lehetnek tanuk? Ha viszont látták, hogy ellopták, miért tagadják?

2. Jézus csak tetszhalott volt.

A keresztre feszítés után, amely állítólag nem okozta halálát, Jézus magához tért és az apostolok segítségével elvonult Galileába, abbahagyta a tanítást és mint egyszerű kézműves folytatta az életét. Esetleg meg is nősült és gyerekei is voltak. Ezt a teóriát ma már senki sem említi: semmivel nem támasztható alá, ellenkezőleg minden ellene szól: az orvostudomány mai állása szerint a keresztre feszítést nem lehetett túlélni. De még ha Jézus túl is élte volna, a főpapság keze elért volna Galileába is és nem hagyták volna, hogy Jézus mint magánember élje le az életét, miután halálra volt ítélve.

3. Jézust nem feszítették keresztre.

A Korán szerint (43. szúra): „Se meg nem ölték, se nem feszítették keresztre, csak úgy tűnt.” Ezt a mondatot az iszlám hagyomány úgy értelmezi, hogy Jézus csak látszatra szenvedett a kereszten, valójában eltűnt, felvételét a mennybe, de ez nem menybenmenetel, se nem feltámadás. A Korán számára a Megváltás gondolata elfogadhatatlan.

4. A feltámadás „látomás” volt, mégpedig

a) az apostolok „beképzelték”, hogy Jézus megjelent (hallucináció),

b) vagy ténylegesen volt olyan jelenés, amelyet Jézussal azonosítottak.

Az evangéliumok azonos egy feltevezésre sem jogosít fel:

– az apostolok egyszerű, józan, két lábbal a földön járó emberek voltak, akik Jézusban mindvégig politikai Messiást láttak. Még menybenmenetele előtt közvetlenül is megkérdezték: „Uram, tehát mostanában állítod helyre Izrael orszá-

gát?” (ApCsel 1, 6) – A reményüket vesztett emmauszi tanítványok pedig így adtak hangot csalódottságuknak: „Mi viszont reméltük, hogy ő fogja megváltani Izraelt.” (Lk 24, 21)

– Az egyetlen alkalom, amikor az apostolok attól félnek, hogy kísértetet látnak, amikor Jézus a vízen járva közeledik feléjük, még jóval szenvedése és feltámadása előtt. Hogy elszalassa félelmüket, beleegyezik Péter „igazolható” kérésébe: „Uram, ha te vagy, parancsold meg, hogy hozzád menjek a vízen!” (Mt 14, 28) – A feltámadás után pedig az emmauszi tanítványok beszámolója közben „Jézus megjelent közöttük... Zavarukban és félelmükben azt hitték, hogy szellemet látnak.” E tévhit eloszlatására hagyta, hogy megtapintásuk kezét és lábát, sőt szemük látárára megvegyett egy darab sült halat. (Lk 24, 36-43)

A „látomás” gondolata tehát inkább félelmet kelt az apostolokban és Jézus is mindent elkövet, hogy megővje őket ettől, bizonyítva azonosságát a feltámadás előtt és után. Különösen kirívó eset Tamás apostolé, aki nem volt jelen Jézus első találkozásakor az apostollokkal feltámadása után és nem hiszi társai beszámolóját: „Hacsak nem látom kezén a szegék nyomát és újammal a szegék helyét nem érintem, kezemet pedig oldalába nem teszem, nem hiszem” (Jn 20, 25). A meglepő, hogy Jézus hajlandó teljesíteni a Tamás által szabott feltételeket, annyira fontosnak tartja a személyes tapasztalathoz eredő hitet. A „hitetlen” Tamás történetének sokat kőszonhethünk: a feltámadás valóságának elbírálásánál a döntő érvek közé tartozik azokkal a tanúbizonyítékkal együtt, amelyeket Pál sorol fel (1 Kor 15, 5-10).

A feltámadás tagadásának okai

Anélkül, hogy részletekbe bocsátkoznánk, csak néhány szempont:

a) Érdek

– vallási: a zsidó vezető réteget aggasztotta Jézus tanítása, aki a rabbinikus csúrlés-csavarás helyett visszatért az eredeti mondanivalóhoz;

– szociális: a zsidó vezetőség félt, hogy Krisztus kritikus megjegyzései összezavarják a kialakult társadalmi rendet;

– politikai: egy politikai nyugalanság kiválthatna volna a római megszálló hatóság erőszakos beavatkozását.

b) Következmények

– zűrzavar vallási kérdésekben (pluralizmus)

– erkölcsi alapelvek

– befolyás a társadalomra

Ha sikerül leállítani a feltámadásban való hitet, a kereszténység elveszíti jelentőségét. Nem véletlen, hogy a fiatal egyház olyan jelentőséget tulajdonított a feltámadásnak, hogy egész léte, tanítása e körül csoportosult.

A történeti Jézus és a hit Jézusa – azonos

Az újabb tudományos kutatás „vív-mányai” közé tartozik a különbségtétel a történeti Krisztus és a hit Krisztusa között. Tekintve, hogy a feltámadás történeti adatokkal nem bizonyítható – mondják – e kérdésben csak a hitre vagyunk utalva. A baj csak az, hogy Krisztus, aki belépett az emberiség történetébe, ugyanaz, aki mint második isteni személy megtestesült, tanított, meghalt és feltámadott. Az evangéliumok nem két Krisztusról beszélnek, hanem arról az egyről, aki egyszerre a történelem és a hit Krisztusa. A szétválasztás – a történelem – és a hit meghamisítása. Ezért mondhatjuk teljes, tudományos meggyőződéssel is: „Valóban feltámadt!”

Frank Miklós

IMASZÁNDÉKOK

Áprilisra

I.

Általános szándék: Hogy a keresztények, a mai társadalom nehéz és szövesvényes helyzetében is, ne fáradjanak bele életükkel történő hirdetésébe annak, hogy Krisztus feltámadása remény és béke forrása.

2006. október 19-én az Olasz Katolikus Napra (pontosabban a Katolikus Egyház 4. országos kongresszusára) Veronába látogatott XVI. Benedek pápa. Szentmisét tartott mintegy negyvenezzer résztvevővel a futballpályán (nem túlságosan nagy szám, gondolhatnánk). „Ma Krisztus jön erre a modern areopágra [köztérre, vö. ApCsel 17, 17], hogy kiárassa Lelkét az olaszországi Egyházra.” Ennek a gondolatnak a jegyében emlíkedjünk a pápa kongresszusi ülésen elmondott beszédének olyan részleteit, amelyek imaszándékunkat sugallják és megvilágítják.

1. A kongresszus Krisztus feltámadását állította a figyelem középpontjába. „Krisztus feltámadása olyan tény, amelynek az apostolok tanúi voltak, és egész bizonyosan nem kitalálói. Ugyanakkor az nem egyszerűen visszatérés volt a földi életbe. Igazában a feltámadás a legnagyobb »mutáció« (ugrászó változás), amely valaha is megtörtént, döntő »ugrás« az élet mélyrehatóan új dimenziója felé, belépés egy kifejezetten különböző létrendbe, amely mindenekfelett a Názáreti Jézust illeli, de vele együtt minket is, az egész emberi családot, a történelmet és az egész világmindenséget.”

2. „Ezért Krisztus feltámadása a keresztényi igehirdetés és tamiságtétel középpontja a kezdetektől fogva egészen az idők végéig. Bizonyosan nagy misztérium ez, üdvösségünk misztériuma, amely beteljesülést a megtestesült Ige feltámadásában leli, reményünknek elővételezi és szavatolja. Ennek a misztériumnak a célpontja a szeretet; csak a szeretet logikájában lehet közel hozni és valamennyire megérteni. Jézus Krisztus feltámadt a halottak közül, mert egész lénye tökéletesen bensőségesen egyesült Istennel, aki a szeretet, ez pedig valóban erősebb, mint a halál. Jézus egy volt az elpusztíthatatlan léttel, ezért saját életét odaadhatta; hagyta, hogy megöljék, de a halál végérvényesen nem tehetette magá alá. Az utolsó vacsora elővételezte és szeretetből elfogadta saját halálát a kereszten, ezzel átalakította önmaga ajándékozását; nekünk ez az ajándék ad életet, szabadságot és üdvösséget.”

3. „Mind ez konkrétan az Egyház léte és tanúsága által történik; vagy inkább maga az Egyház alkotja első gyümölcsét ennek az átalakulásnak, amely Isten műve, nem pedig a miénk.” A hit és a kereszténység révén jön hozzánk; a kereszténység halál és feltámadás, újjászületés, új életbe való átalakulás. Önazonosságom a kereszténységgel megváltozik, ezentül már ebben a megváltozott állapotban létezem.

4. „Arra vagyunk hívva, hogy új nőkké és férfikká váljunk; hogy alkalmassak legyünk a Feltámadotttól igaz tanúvá válni, tehát a keresztény öröm és remény hordozóivá válni, konkrétan nők és férfiak azon közösségében, amelyben élünk.”

5. Érdekes kitérőt tett a pápa a matematikára. A matematika mint olyan az emberi értelem teremtése. Az a megfelelő, amely fennáll a matematikai struktúrák meg a világmindenség struktúrái között, nemcsak a modern tudomány és technikai fejlődés előfeltétele, hanem azt is magába foglalja, hogy a világmindenség maga értelmes módon van struktúráva. Megfelelés áll fenn a mi subjektív értelemünk meg a természet objektív értelme között. Ez jelzi az isteni Logosz (az Ige, a megtestesült, kivégzett, feltámadt Krisztus) kulcs helyzetét a világunkban.

(Folytatás az 5. oldalán)

EURÓPA JÖVŐJE

Brüsszelben tárgyaltak az Unió püspökei

A Lisszaboni Szerződést követően felélenkült az Európai Unió bizottságainak tevékenysége. Az Unió tagállamainak többsége elismerte Koszovó függetlenségét, új megegyezések születtek a környezetvédelemmel, a klímaváltozással kapcsolatban, komoly erőfeszítéseket tesznek a kultúrák közötti párbeszéd fokozására. Ezek az események főpásztoraink figyelmét sem kerültk el. Ezért az Európai Unió Püspöki Konferenciáinak képviselői március 5. és 7. között Brüsszelben megtartották tavaszi közgyűlésüket, amelyen párbeszédet folytattak az Unió különféle bizottságainak több jeles képviselőjével, illetve vezetőjével.

A tanácskozásonak mindvégig részt vett az Európai Unióhoz kirendelt brüsszeli apostoli nuncius is. A Lisszaboni Szerződést követően főpásztoraink elsősorban tájékozódni kívántak az új európai elképzelésekről, és főleg az emberi jogok betartásáról és a teremtett világ egészséges megőrzéséről folytattak eszmecserét az Unió képviselőivel.

Ezek a témák természetesen túlmutatnak a napi politika eseményein, és összhangban állnak annak a kutatócsoportnak a munkájával, amely az Európai Unió jövőjével, jövőbeli működésével, lényegével, küldetésével foglalkozik, a viszonylag kis csoport élén olyan szakemberekkel, mint a korábbi spanyol miniszterelnök, Filipe Gonzales, vagy Lettország miniszterelnöke, Vike Freiberga, illetve Jorma Ollila finn vállalkozó.

Az Egyház és az Európai Unió közötti állandó párbeszéd által, püspökeink sajátos küldetésük és felelősségük tudatában segíteni akarják a felelős politikusok minden olyan törekvését, amely az Európai Unió minden polgárának jólétét szolgálja.

Tavaszi közgyűlésükön az Európai Unió Püspöki Konferenciáinak képviselői felhívták a figyelmet arra, hogy az Unióban nem elég csupán minden ember szabadságát és jólétét biztosítani, hanem szem előtt kell tartani az egész ember, a teljes ember igényeit is. A szabadság, a gazdagság, a jólét mellett gondoskodni kell az ember lelki szükségleteiről, lelki jólétéről, és ehhez megfelelő struktúrák is kellene. Az eddigi európai politikát felül kell múlnia az ún. európai metapolitika, amely tulajdonképpen minden politikai cselekvés értékalapját jelenti: a társadalmi élet lelki dimenzióját, a társadalmi élet mozgató életrendjét. Az Egyesült Európában még mindig nem alakult ki egy egységes vélemény arról, hogy tulajdonképpen mit is akarunk az egész Európai Unióval, hová törekszünk, mi a célunk. Egyáltalán mire jó az Európai Unió?

Abban a legtöbben egyetértettek, hogy az Európai Unió célja nem merülhet ki csupán a központi kormányzásban, a gazdasági jólét állandó fokozásában, vagy a javak egyre nagyobb méretű birtoklásában, főleg ha a javak birtoklása egyre inkább csak egy kis csoport kiváltásává válik.

Az Európai Unióban újra szükségünk van Schuman, Adenauer és de Gaspari szellemi örökségére, természetesen az emberi méltóság tiszteletben tartására, Isten teremtett világának megőrzésére, a fokozódó igazságtalanságra, szolidaritásra, szubsidiaritásra, de az európai jólét ezen leegyszerűsített princípiumait mindenképpen tovább kell elemeznünk a „tanítás és nevelés”, „a kutatás és a technológia”, „a munka világa és a klímavédelem” viszonylatában is.

XVI. Benedek pápa röviden ezt így fogalmazta meg Jézus című könyvében: „Semmi sem lehet helyes, ha Istennel nem a helyes rend viszonyában állunk” (122. o.).

A háromnapos konferencia témáiról, előadásairól e helyen természetesen csak vázlatosan, címszavakban lehet

beszámolni; legfeljebb érzékeltetni lehet, hogy miről is esett szó.

Sok időt szenteltünk az ember méltóságának a munka világában. A munkahely az önmegvalósítás legfontosabb színhelye. Egyformán isteni feladat az alkotás és a munkavédelem.

Szó volt a család védelméről, de a nevelés és az egyetemi képzés hiányosságairól is. Egyetemeink hovatovább bevásárló központtá válnak, ahol a fiatalok, megfelelő összeg ellenében, illetékeseket szereznek arra, hogy később bizonyos munkát vállalhassanak, ahelyett hogy az „universitas” szellemében emberi nevelést is nyernének. Mind a munkahelyen, mind az egyetemi kiképzéssel kapcsolatban nagy gond a flexibilitás, az állandó továbbképzés, átképzés igénye, ami a jövőben csak fokozódik. Ennek megfelelően divatosá vált a „flexicurrité” elve, ami a flexibilitás mellett, fokozni akarja a munkavállaló, a tanuló biztonságát is.

Nagy gond a klímaváltozás, amellyel kapcsolatban Franz Fischler, egykori agrár-kommisszár uniós biztosa a COMECE-vel közös dokumentum kidolgozásán fáradozik, amelyben aztán főleg a vallási megfontolások, a keresztények felelőssége és életstílusa, politikai és szociális magatartása, a józanság és mértékletesség nyerne kifejezést.

Püspökeink igyekezetét a brüsszeli tavaszi konferencián jól tükrözi a francia miniszterelnök, Nicolas Sarközy egyik kijelentése: „Az t állítani, hogy Európa keresztény gyökerekkel rendelkezik, csak az egészséges emberi gondolkodás megnyilvánulása. De ezt nem állítani anyni, mint a történelmi valóságnak hátat fordítani”. Püspökeink ezen mégis túlmutatnak: Krisztus Evangéliumát hirdetik az evilági hatalmasságoknak és törvényhozóknak az Európai Unió hatalmi központjában, és – minden ember szabadságán és jólétén túl követelik az egész, a teljes, a test-lélek ember elidegeníthetetlen jogait.

Cserháti Ferenc püspök

STÁCIÓS NAGYBŐJTI SZENTMISE RÓMÁBAN

Rómában minden évben a virágvasárnap előtti pénteki napon kerül sor a Santo Stefano Rotondo-bazilikára a stációs misék rendjében. 2008-ban ezt a szentmisét március 14-én tartották, a régi hagyományt folytatva, a nemrég felújított bazilikában, amely egykor Isten szolgája, Mindszenty József bíboros római címtemploma volt.

AGGODALOM FELVIDÉKEN

Nyílt levél a szlovák püspökökhöz

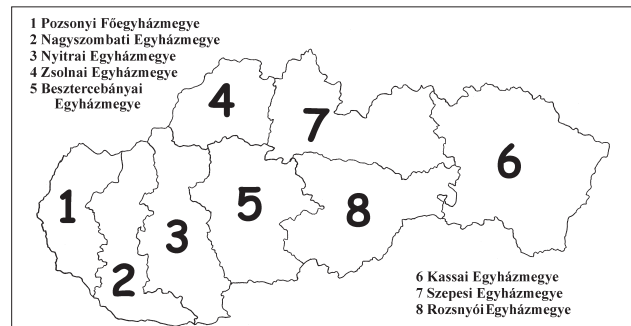
Mint arról előző számunkban már beszámoltunk: Szlovákiában február 14-én hirdették ki a római katolikus egyházaké az átszervezését, illetve két új egyházmege létrehozását. Ennek során a Pozsony–Nagyszombati Főegyházmegyét (amelynek déli részét a felvidéki magyarok által lakott egységes területek alkották) három részre szellették. A magyar nemzetiségű katolikus hívek és lelkipásztoraik kezdeményezését felkarolva a Pázmány Polgári Társulás, a Mecs László Társulás és a Jó Pásztor Alapítvány nyílt levelet intézett a Szlovák Püspöki Konferenciához (SZPK), melyben aggodalmaiknak adnak hangot. Ebből közzünk most részleteket.

„Az egyházmegei átszervezésre vonatkozó terv kidolgozásánál a SZPK nem volt tekintettel arra, hogy ilyen megoldással megbomlik az egy tömbben élő magyar nemzetiségű hívek természetes egysége az egykori Pozsony–Nagyszombati Főegyházmegye területén. Aggódunk amiatt, hogy az egyházmegei átszervezés felgyorsíthatja a magyar nemzeti kisebbség észrevétlen asszimilációját. Nyilvánvalóan választották ilyen módon az „észak-déli”, nem pedig „nyugat-keleti” felosztást. Ennek következtében a magyar nemzetiségű hívek természetes egységét 4 egyházmegebe osztották fel. (...)

Reménykedve várjuk, hogy a tervezett egyházmegei átszervezés mellett a SZPK tervezetében kémi fogja a Szent-zéket, hogy a magyar nemzeti kisebbség soraiból nevezzen ki püspököt vagy olyan püspököt, aki megfelelő joghatósággal megbízva láthatná el a hívek szolgálatát a nemzetiségileg vegyes területeken a Tábori Püspökség mintájára vagy más megfelelő módon. Szép gesztus gyakorolhattak volna ezzel a szlovák

ségű hívek lelkipásztori ellátása viszonylag kielégítően volt megoldva az egykori Pozsony–Nagyszombati Főegyházmegyében, legalább a magyarul beszélő püspök szintjén, amely megnyilvánult abban is, hogy a magyar nemzetiségű hívek lelki élete egyre inkább fellendült. Sem az egyházmegei átszervezés kihirdetésében, sem pedig a SZPK nyilatkozatában nem esett szó a magyar katolikus kisebbségről, sem olyan ígért-ről, miszerint a közeljövőben kedvező megoldást keresnek lelkipásztori ellátásukra, mivel új helyzet állt elő. Úgy tűnt számunkra, mintha Szlovákia nem is lenne többnemzetiségű ország. Emiatt is csalódotnak vagyunk. (...)

Tudatában vagyunk annak is, hogy a püspök kinevezése a Szentzék kizárólagos joga. Am az is nyilvánvaló, hogy szükség esetén egy püspök kinevezését általában a megyéspüspöknek vagy a SZPK-nak kell kérmie a Szentzektől. Az, hogy a Szentzék eddig még nem nevezett ki püspököt a magyar nemzeti kisebbség sorai közül, az ő lelkipásztori el-

Szlovákia római katolikus egyházmegei az átszervezések után

püspök atyák a magyar katolikus kisebbség és papjai irányában, s ez egyben a valódi testvéri szeretet és a Szlovákiában élő katolikus keresztények egységének megnyilvánulása lett volna. Hiszen csaknem 400 000 magyar nemzetiségű személy valja magát Szlovákiában katolikusnak. (...) Eddig a magyar nemzeti-

látásukra való jogkörökkel, nyilván annak tulajdonítható, hogy ilyen kérrsel a SZPK eddig még nem fordult a Szentzék felé, annak ellenére, hogy ezt éveken keresztül kértük Önöktől a Komáromi Imanapon és más alkalmakkal is.

A II. Vatikáni Zsinat Christus Dominus című dekrétuma a 23. pontban kimondja: »Az egyházmege határainak megállapítása, amennyire csak lehet, Isten népe összetételének figyelembevételével történjék (...), ha különböző nyelvű hívőkről van szó, (rölk) nyelvüket jól beszélő papok, illetve saját plébániák által gondoskodjanak, vagy más, célravezetőbb módon.«

A CIC 372. kánonjának 2. §-a lehetőséget nyújt személyi részegyház létesítésére, nyelvi és nemzetiségi megkülönböztetés szerint (a CIC 518. kánonjával való analógia alapján), mégpedig minden egyházmege területén, ahol magyar nemzetiségű katolikusok élnek.

Ezért újra tisztelettel kérjük a Fötisztelendő Püspök Atyákat, hogy hallgassák meg a 400 000 magyar nemzetiségű katolikus kérését és tolmácsolják azt a Szentzék felé! Mi is az Egyház javát tartjuk szem előtt Szlovákiában. Am minden hívő megelégedéséhez tekintet kell lenni a nemzeti kisebbségek jogos kéréseire is. Azután majd nekünk is lesz okunk az öröme és a hálaadásra. Addig azonban nincs!” □

Németh László, Róma

Gyermekeknek

MINDENNAPI KENYERÜNK

A család a szombati reggelinél ül, amikor Péter megérkezik a péktől, és a lakást betölti a friss kenyér és péksütemény illata. Mindannyian örülnek a közös együttlétnek, hisz ilyenkor nemcsak étkezésre de beszélgetésre is lehetőség nyílik. Nagypapa elgondolkozva néz a sok finomságra, majd megkérdezi a gyerekeket: – Ki tudná elmondani, hogy hány és hány dolgos kéz eredménye legfőbb eledelünk a kenyér?

– A búzamazg a földbe kerül, majd sok-sok idő kell hozzá, hogy kalászt hozva learassák – válaszolja Panka. Nagypapa gyerekkorára gondol, amikor a tavaszi ünnepnapok között szerepelt a búzaszentelés. (április 25.) A falu aprajánagyja a templom előtt gyülekezett és a plébános vezetésével a templomi zászlóval kiment a határba és megáldotta a vetést, imádkoztak a jó termésért és azért, hogy a természeti csapások – jégverés, szárazság – elkerülje a környéket. Nemcsak a búzaföldeket szentelték meg

ilyenkor, de a gyümölcsfákat és a szőlőt is. A városi templomokban búzát hajtatnak és az oltáron szimbolikusan végezték el az áldást. Napjainkban egyre visszatérőbb lett ennek az egyházi és népi hagyományunknak a megünneplése. – Péter-Pálkor kezdődik az aratás – mondja az idősebb fiú névnapijára gondolva. Az érett kalászok cséplés után a malomba kerülnek, ahol őrlés után liszt lesz belőlük, majd a pék kenyeret és finom süteményeket varázsol belőle, hogy mindennapi asztalunkra kerüljön. Láthatjuk, mennyi dolgos kéz eredménye a ropogós friss kenyér. Néha gondolkodunk hálával azokra akik megajándékoznak bennünket ezzel az élvezettel.

A búzaszentelésen Ti is aktívan részt vehettek, ha egy cserébe búzamazgot ültettek, és kizöldülve István atyának adjátok az oltári áldáshoz. Talán még a kenyér is jobban ízlik, ha gondolatban közelebb kerültök az ünnep lényegéhez.

Szeretettel: **Judit néni**

Fiataloknak

HISZEK NEKED

Rendkívüli eseményben volt részem... Keresem a szavakat, hogy azt, amit átéltem, megmagyarázzam. Őszintén szólva, magam sem tudom elképzelni, hogy azt, ami történt, elhiggye nekem valaki. De minden féltelmem ellenére megpróbálom, mert úgy érzem, ezt el kell mondanom... Hiszel nekem? – kérdezem megszokva a történetet. Igen, természetesen, elhiszem azt, amit mondasz – válaszolja. Így, egy-egy szöveg, minden bizonyíték, fogadkozás nélkül, hiszek nekem...

Az, hogy az emberek minden szavát elhiszik, nem mindig természetes... Tamás apostol sem hitt társainak. Jézus feltámadásának híre kételkedést ébreszt szívében: Nem hiszem, amíg nem látom...

Jézus is számtalanszor ütközött a kételkedés és a hitlenség minden rendkívülit, újat elutasító falába. Az emberek keményszívűségét látva így szól: „Ha csak jeleket és csodákat nem láttok, nem

hisztek.” (Jn 4,48) Jézus is kereste azokat az embereket, akikben megbízhatott, akik a hihetetlennek látszó tetteit és szavait is hihetőnek és igaznak tartották. Tudjuk, még a leghűségesebb tanítványaival és követőivel sem volt mindig könnyű dolga...

Jézus feltámadása után találkozik tanítványaival. Minden kételkedést eloszlató tettel megmutatja neki sebeit, kezeit és oldalát. S szinte halljuk a Tamás apostol szívéből felszakadó vallomást: „En Uram, én Istenem!” S ez a vallomás már hitvallás is. Hiszek benned, Uram, hiszek nektek, barátaim!

Jézus feltámadásának, megváltásunk örömhírének sarkalatos pontja kell legyen a mi életünkben is ez a vallomás. Hiszem Uram, hogy élsz, hiszem, hogy minden nap velem vagy, ígéreted szerint: „S én veletek vagyok mindennap, a világ végéig.”

Pál atya

A Biblia helyes értelmezése

A Biblia az Egyház könyve. Az Egyház olyan közösség, mely a lelkipásztorok, a pápa és a püspökök vezetése alatt felfedezi és értelmezi a Szentírás segítségével Isten megváltói működését. A Biblia élénk tárja a személyes életünkben jelen lévő Istent, aki teljes és tökéletes választ ad minden kérdésünkre. Az Egyház által értelmezett Biblia a Szentlélek közbenjárásával a hiteles isteni tanítást nyilatkoztatja ki számunkra.

Hogyan kell közelítenünk a Szentírásához?

Hittel, nem mint emberi beszédhez, hanem Isten beszédéhez. Alázattal, mivel ezek a dolgok el vannak rejtve a bölcsék és okosok elől, de fel lettek tárva a gyermekeknek. Imádságos lélekkel, könyörögve az Úrhoz, hogy világosítsa meg bennünket Szentlelkével, és hogy tárja fel nekünk isteni üzenetének titkait.

A példabeszédek jelentősége

Jézus példabeszédei arra hívják az embert, hogy hagyjon fel önző boldogságkeresésével, és tudatosítsa magában, mit jelent Isten országa, és képes legyen felismerni azt mindennapi életében. A példabeszédek Isten országát nem úgy mutatják be, mint helyet, hanem mint folyamatot. Isten országa az a dicsőséges élet, ahová Isten mindenkit meghív. Aki ide törekszik, a Szentlélek erejében már most is ezt az országot építi. □

VÉGET ÉRT A CSERKÉSZ-CENTENÁRIUM

Az egy éven át tartó eseménysorozattal a világ egyik legismertebb nevelési mozgalma előtt tisztelegtek a szervezők. A cserkésztest százéves jubileuma kapcsán tartott ünnepségek tavaly február 22-én kezdődtek, és idén ugyanezen a napon zárultak, mivel az alapító Baden-Powell és felesége ekkor tartották születésnapjukat.

A magyar népitánc mindenütt nagy sikert arat (Fotó: Mező Bálint)

Sir Robert Baden-Powell volt az ötletadója és alapítója a mozgalmaknak 1908-ban, s az Angliából elindult cserkésztest időközben az egész világon elterjedt. Ma a világ több mint 200 országában mintegy 40 millió gyermek és fiatal felnőtt vesz részt a cserkészéletben, amely egy évszázados fennállása óta 400 milliónál is több nő és férfi nevelésében játszott meghatározó szerepet.

Tavaly augusztusban hatalmas nemzetközi dzsembori keretében zajlottak Angliában a központi ünnepségek, amelyekre a világ minden tájáról érkeztek cserkészek. Magyarországon – ahogy az egész világon is – augusztus 1-jén napkeltekor ünnepelték a cserkésztest 100. születésnapját. Mint azt a Magyar Cserkészszövetség országos elnöke, Buday Barnabás szerkesztőségünknek elmondta, a kétféle angliai találkozóra másfél éves felkészülés után 560 magyar résztvevő utazott, közülük 360 fiatalok. A centenáriumi év keretében hazánkban népdalversenyekkel, házatatókkal, kirándulásokkal, jelvénykészítéssel emlékezett meg az alapításról a 11 cserkészkerület.

Olaszországban a Korazym beszámolója szerint „Iskola és a cserkésztest” motívummal ünnepelték Bagni di Luccában, ahova az ország minden tájáról érkeztek diákok, cserkészek. A szervezők választása nem véletlenül esett Bagni di Luccára, az olasz cserkésztest ugyanis 1910-ben itt bontott zászlót. Az olasz cserkésztest napjának lényeges eleme, hogy egy képzési-nevelési folyamat lezárását is jelenti a közoktatás minden szintjén. „Kisgyermekként tanuljuk meg a felnőtté válást” – vallja az Olasz Cserkészszövetség elnöke, Chiara Sagnini. „A fiúk és lányok kis-

csoportokban sajátítják el a közösségi élet szabályait, ám ezeket a szabályokat azután a kinti életben alkalmazniuk kell, az iskolában és a családban is. Az idő előrehaladtával a cserkészek külső munkatársaként maguk fogják irányítani a többieket, hogy elsajátíthassák a szabályokat.”

A centenáriumi lelkiület azonban már előre is tekint. Fontos, hogy továbbra is erős legyen a cserkészlelkület. Ezt tapasztalták meg az elmúlt hetekben az angliai cserkészek, akiknek választ kellett adniuk arra a vádra, hogy kirekesztik az ateistákat. Ennek alapját a mozgalmunk hagyományos fogadalmától adja, amelyben a cserkészek megígérik, hogy kötelességüket mindig Isten és a király felé teljesítik.

Az angol „National Secular Society” és a „British Humanist Association” nevű szervezetek az emberi jogok egyenlőségéért felelős bizottsághoz fordultak, hogy tiltakozzanak az Istenre utalás miatt, amely szerintük sértő a nem hívőkre nézve. Válaszában az angol mozgalom rámutatott, hogy az „Isten” kifejezés helyettesíthető azzal, amiben a fiatal cserkész hisz. Derek Twine, a „Scout Association” igazgatója kijelentette, nincs szándékukban megváltoztatni a Baden-Powell által írt eskü szövegét, míg Stephen Peck fejlesztéseket felelős vezető ügy pontosított, hogy „a cserkésztestben elengedhetetlen, hogy a fiatalok segítséget kapjanak lelkiességük jobb megismeréséhez”. Közben a Trevor Phillips által vezetett emberi jogok egyenlőségéért felelős bizottság máris hozzálatott a kifejezések értelmezéséhez, kijelentve ugyanakkor, hogy korai volna még bármiféle megjelölést fűznie az esethez.

A Magyar Cserkészszövetség elnöke szerint a két angol szervezet kérdésfelvetése nem új keletű. Már az alapító korában is viták tárgya volt a cserkészek esküje. Azonban akkor éppen azt hiányolták a kritikusok, hogy Isten nevének említésén túl a cserkésztest szabályrendszerében sehol másutt nem szerepel a vallásosság. A vádakra Sir Baden-Powell azzal felelt, hogy nincs szükség írásban rögzíteni azt, amikor ez a nevelési elv át van adva az istenhittel. A kirekesztés vádja Buday Barnabás szerint már csak azért nem állja meg a helyét, mert a cserkészmozgalomban való részvétel nem kötelező, másfelől pedig a belépő gyermek helyett a szülői szándék is elég, ha Istenre, a vallásosságra nyitott. Létezik ugyan nem vallásos cserkészcsapatok Németországban, de ez tavál áll az alapító szellemétől, a pusztán világi gyermekmozgalomnak nincs sok értelme – szögezte le a magyar cserkészek vezetője.

Szöveg: Magyar Kurír
Fotók: Magyar Dzsembori Csapat

Megbeszélés a táborban

(Fotó: Havasi Máté)

Floridai levél

MÉLTÓ
MEGEMLÉKEZÉS

A Sarasotai Kossuth Klub, amely ismeretnyív rendezvényeiről, a fiatal magyarországi művészeket és a határon túli iskolákat segítő rendszeres akcióról, 2008. február 22-re ebédrel összekötött ünnepi műsort hirdetett. Az összejövetel célja: emlékezés a Magyarországon évtizedeken át elhagytak nagy irónkra, Wass Albertre, születésének századik, halálának tizedik évfordulója alkalmából. Aláhúzza az ünnepek súlyát Wass Albert négy fiának (Miklós, Huba, Géza, Endre), valamint családjá számos tagjának a jelenléte, továbbá az, hogy az emlékbeszédet a leghitelesebb személy, Wass Huba mondta. (Az USA hadseregének nyugállományban levő dandártábornoka.)

A műsort a Kossuth Klub ügyvezető igazgatója, dr. Kisvársányi Éva vezette be, köszöntötte a Wass család tagjait, az USA más államaiból, Kanadából, Európából, – és külön kiemelve – a Magyarországról és Erdélyből jelenlévő vendégeket. Megköszönte a szponzoráló Gönye Lászlónak, hogy az összejövetelt az elegáns Prestancia Golf and Country Clubban rendezhették meg. (A műsor részletezésére sajnos nincs mód.) Az asztali áldást a Miamiból ájtott Lukács László nagytiszteletű úr mondta. John Schweig sarasotai középiskolai tanár elémelte az amerikai himnuszt, majd a magyar himnusz következett dr. Szomtagh Jenő (zongora) kíséretével. A közösen énekelt himnusznak olyan erővel hangzott fel, hasonlóan a műsort záró erdélyi himnuszhhoz, hogy hasonlót a Prestancia falai bizonyára még nem értek meg.

Wass Huba bevezető szavait magyarul mondta, majd áttért az angolra megkezdve, négyévesen, 1945-ben vált menekültté és attól kezdve olyan környezetben élt, amelyben anyanyelvét csak akadózva tanulhatta meg. (Sajnálattal állapítottuk meg, hogy amíg mi maradtunk élveztük és élvezhetjük Wass Albert csodálatos természetleírásait, ékes magyar nyelvét, éppen a fiai nem részesülhetnek ebben az örömben.)

Wass Huba három alakban mutatta be az apjukat. Első a „Papi”, ők csak így szólították, második a családját eltaró, ezért minden munkát, fizikát is vállaló kenyérszív, harmadik a nyilvánosság előtt szereplő író, a Szentgyörgyi és Czegléi gróf Wass Albert. A nyolcszáz évre visszatekintő családban az ősek meghatározták annak mentalitását. Wass Albert és gyermekei korán megtanulták a munka, így a kétkézi munka értékét is, valamint, hogy megkülönböztetéseket nem ismerve, mindenben az emberi értékeket lássák és tiszteljék. A Kolozsvárról, Debrecenben tanult, Sorbonne-t végzett erdész-diplomás erdélyi arisztokrata nem restelt az öt bajorországi menekült év alatt munkát vállalni egy parasztgazdánál. Később egy kis szegletet bérelt tőle és többek között dohányt termesztett. Aranyat ért ez a háború utáni években, de kellett is a népes család fenntartásához. Wass Albert tudását soha nem hangoztatta, ötleivel segítette mindenkit, akinél dolgozott, akár Bajorországban, akár majd az USA-ban. A „Papi” életrealitárá nevelte fiait; a kenyérszív fenntartotta a családját; a gyakran mérhetetlen nehéz körülmények között dolgozó író pedig verseivel, regényeivel maradókat alkotott az ősszlovákországi számára. Fiai, a Czegléi Wass Alapítvány tisztségviselői híven ápolják édesapjuk irodalmi hagyatékát. Az alapítvány nevét öregbíti, hogy már eddig is számos erdélyi iskolát és könyvtárat létesítettek.

Bitskey Ella, Sarasota

PASCALINA NŐVÉR – XII. PIUS
SZOLGÁLATÁBAN

Sokak szerint a München közelében fekvő Ebersbergben 1894. augusztus 29-én született Josefina Lehnert – Pascalina nővérként – a Vatikán legbefolyosabb szerzetesnője lett. Ebersberg, mint Ó-Bajorország közismert búcsújárárhelye, meghatározó szerepet játszott a Lehnert család történetében, ugyanis a 12 testvér közül négyen egyházi pályára léptek.

Josefine 1913-ban lépett be a Szent Keresztről elnevezett tanítórendbe, de már 5 évvel később – igaz, kezdetben csak ideiglenesen – a müncheni nunciaturára rendelte a rend apátnője. A nuncius Eugenio Pacelli volt, akit XV. Benedek pápa 1917 májusában, a Sixtusi Kápolnában szentelt püspökké. Megbízólevelét néhány nappal később adta át Münchenben III. Lajos bajor királynak. Pascalina nővér nemcsak a nuncius házvezetésében tűnt ki, hamarosan bizonyítékát adta talpraesettségének is, amikor a proletrforradalom kitörése után Eugenio Pacellit megövtte a zaklatásoktól. Egy évtizeddel később, amikor a Szentek diplomáciai kapcsolatot létesített Berlinrel, Pascalina

nővér szervezte a nunciatura átköltöztetését Münchenből a német fővárosba. Pacellit később elkísérte Rómába is, amikor XI. Pius pápa államtitkárként a Vatikán külügyeinek vezetésével bízta meg. 1939-ben rövid konklávé után Pacellit választották pápává, aki XII. Pius néven lépett Szent Péter trónjára. Saját kérésére személyes háztartását a még Németországból vele érkezett 3 apácát, Pascalina nővér vezetésével látta el továbbra is. Ők hárman azon kevés szerzetesnők közé tartoztak, akiknek lakóhelye a Vatikán lett. Ezért sokan irigyelték őket, de kiváltképpen Pascalina nővér szerepét követték fokozódó féltékenységgel, ugyanis a súlyos időkben a Szentatyá gyakran nemcsak segítségére támaszkodott, hanem kikérte véleményét is. A világháború alatt és az azt követő években a házi munkák mellett szinte erjén felül igyekezett támogatni a rászorulókat. XII. Pius a Vatikánban felhalmozott segítségét Pascalina révén juttatta célba. A náciq gonoszterti elleni fellépését is megbesztette házvezetőnőjével, aki egy levélben részletesen leírta,

hogy mi tántorította el XII. Pius a zsidóüldözést elleni nyilvános állásfoglalástól. Ezt sokan azóta is félroják a pápának, de megfedekeznek a már említett levél azon kitévéről, amely szerint XII. Pius a nyilvánosság elkerülésével minden tőle telhetőt megtett az üldözöttek megmentésére. A pápa 1958-ban bekövetezett halála után nehéz idők köszöntöttek Pascalina nővérére, sokan egyszerűen lekezelték, felhánytorgatták neki, hogy sokszor kendőzetlenül nyilvánított véleményét a jó modor megsértőiről.

A történelmi monográfiáról közismert német írónő, az Augsburgban élő Martha Schad több éven át gyűjtötte az anyagot Pascalina nővér életéről. Betekintést nyert visszaemlékezéseibe is, amelyeket a nővér apátnője ösztönzésére egy évvel XII. Pius halála után kezdett el írni. Martha Schad hozzáfért számos dokumentumhoz, köztük XII. Pius és Pascalina nővér leveleiből is. A 25 fényképpel illusztrált Isten befolyosó szolgálója című kötet a tekintélyes Herbig Kiadó gondozásában jelent meg.

Vincze András

ARANYVÍZ

A gyermekkor vénülő koromban gyakran viszsztat emlékeimbem. A templomdomb, a három harang és azok kötelei szinte az időhöz kötnek, s olykor álomban arra ébredek, hogy harangzó csendül a fülemben, és én húzom, húzom váltakozva a köteleket. Apámmal hányzor húztuk a harangot a nagyszombati Dicsőség éneklésekor, s aztán a körmenet elé és közben...

A patak mentén barkák nyíltak, a víz kristályosan gyöngyözött és rohant tovább a kertes alatt. Eszembe jut, palóc házában szertejárva mi mindent hallottam húsvéthoz kötve. Kállón, ahol Gyula bácsi, a néprajzos kanonok-plébános élt, s ahol eltemették, még ő mesélte, hogy nagyszombaton harangzóra az emberek a patakban mosakodtak. Litkén meg déli harangzókor mentek kocsonyavízért a patakra.

Ez utóbbi is hol van már, és nem a kocsonya elmaradása miatt. Azt főznek húsvétra, de nincs tiszta patak, és ezzel megszűnt az aranyvíz fogalma, mert a litkeiek, amikor a húsvéti éjszakában elindultak Jézus keresésére, és virradatig

már nem akadtak vagy alig, akik értik a világ „örökös térdre roskadását.”

Mert leborul ma is a kreatúra, ha tetszik, ha nem. Érti a fuldokló lélek fájalmát, de mintha nem tehetne semmit. Tehet?

Jelképek közt járogatva, meg a szokásokat éberszve könyvlapokról, elmondásokból azokra a honi német asszonyokra gondolok, akik húsvét hajnalán a temetőbe mentek, és halottak sírját szentelt vízzel meghintették. Mi lehet ebben? Az élő víz kegyelmi ereje, amely odaától hull az örvendezés órájában azok hamvaira, akiket mi örvünk a szívünkben, és feláradást ígérnek az örök halmok harmatával.

Belül kell tehát történnie valaminek, hogy Sion hegyén újra szárnyra keljen az ének, a közönyt felváltsa a ragaszkodás, a reménység egy ország, a világ életéért, amelyért Jézus Úr évente keresztet száll, sőt minden nap, minden percben. Nagypénteki helyett húsvéti aranyvízes kancsóval fogadjunk a régi napok üzenetével. Keresem az ünnepet e hártárlan szabadságban, amely nem Istené, a modern közönyben, mert

Tóth Sándor

IMASZÁNDÉKOK

(Folytatás a 2. oldalról)

6. XVI. Benedek azzal folytatta, hogy elemezte a mai olasz keresztény élet és lelkizástorkodás szükségleteit, feladatait. Én pedig úgy folytassam, hogy igyekezzem meg- és áltatni magunk körül „a mai társadalom nehéz és szövevényes helyzetét”, a mai kultúra és technika értékeit és veszélyes fogyatékosságait, és aztán főleg azt, hogy ezek tudatosítása milyen imaapostolkodásra, gyógyító apostolkodásra, szeretetapostolkodásra ösztönöz.

II.

Missziós szándék: Hogy a fiatal Egyházak eljövendő papjai egyre jobb kulturális és lelki képzést kapjanak ahhoz, hogy saját nemzetüket és az egész világot evangelizálják.

Friss és érdekes kezdeményezés az Egyház életében az, hogy első kinevezésükkor a püspökök Rómában részt vehetnek egy képzési kurzuson. 2006. szeptember 26-án a Szentatyá ilyen püspökökkel találkozott.

Sokan közülük olyan népek körében működnek, amelyek Krisztust még nem ismerik. Érzik annak szükségét, hogy az Evangéliumot inkulturálni kell, hogy így a kultúrákat evangelizálni lehessen. Alapvető követelmény az őszinte, nyitott párbeszéd. XVI. Benedek idézi VI. Pált: „A modern ember szívesebben hallgat tanúkra, mint tanítókra, és ha meghallgatja a tanítókat, az azért van, mert ők igazabban tanúk.” Ennek egyenes következménye az, hogy a lelkizástorkor a saját életében elsőbbséget ad az imának és az ételtségnek. Fontos az is, hogy a püspök egészséges képzést és továbbképzést biztosítson szeminaristáinak és hitoktatóinak.

Joggal tartjuk úgy, hogy a szeminárium az egyházmegye szíve. Ebből egyenesen következnek a püspök személyes és gondos törődése, nevezetesen elegendő számú, gondosan megválasztott, jól képzett, nem utolsó sorban példás életű tanárok és nevelők biztosítása. Mindez a főpásztor elsőrendű felelőssége és az egész keresztény nép elsőrendű imádságos bekapcsolódásának sürgetője.

Hazánkban hatvan évvel ezelőtt a szemináriumok egy részének erőszakos bezárása nagy érvágás volt az Egyház életében. Azóta a helyzet alakulását az is jellemezte és jellemzi, hogy a kispapok száma többnyire és csak egészében csökken és csökken.

Imádkozunk tehát ne csak az eljövendő papok képzéséért, hanem létszámuk kellő növekedéséért is. A Szentatyá óhajának megfelelően végezzük imánkat egyesülve Szűz Máriával, az Evangelizálás Csillagával, valamint szent pápi pártfogókkal.

Nagy Ferenc SJ

GYERMEKSZEGÉNYSÉG

Az Európai Bizottság február 25-én közzétett jelentése szerint kontinensünkön több mint 78 millió ember él szegénységben, köztük 19 millió kiskorú, vagyis Európában minden ötödik gyermek. A szegénység háttérben több tényező áll – olvasható a szociális védelemről írt jelentésben –, például a szülő munkanélkülsége vagy a nem elegendő fizetés. A helyzet Lengyelországban, Lettországban, Litvániában, Magyarországon, Romániában és Olaszországban a legaggasztóbb. A gyermekszegénység felszámolásáért az iskoláztatás javításával lehet a legtöbbet tenni.

VÉLEMÉNYEK ÉS LEGENDÁK

Most, hogy a nagy király koronázásának 550. évfordulóját ünnepli Magyarország, érdemes kisgyermek és uralkodása, valamint származása körüli véleményekkel foglalkozni.

A közvéleményben úgy beszélnek róla, hogy: „Mátyás, az igazságos”. Ugyanakkor sok történész önkényuralkodónak tartja, aki uralkodása alatt alig hívta össze az országgyűlést, rengeteg adót vetett ki, és ezért többször leghívebb embereinek összeküvésével kellett megbirkóznia. Másik vád, hogy ahelyett, hogy egész eréjével a török ellen fordult volna, Nyugat felé hadakozott, uralmának arrafelé való kiterjesztése érdekében.

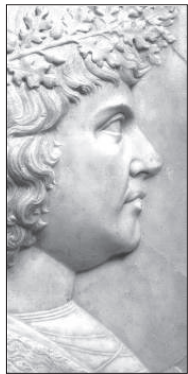
Míndez igaz is, meg nem is. Ma már a legtöbb történész azon a véleményen van, hogy egész politikája az ország érdekeit szolgálta, és uralkodása Magyarországot addig szinte soha nem látott eréjű és a műveltségben és a tudományban például szolgáló birodalomá tette.

Uralkodásának első éveiben igenis több győzelmes hadjáratot vezetett a török ellen, és ezekkel biztosította, hogy a következő fél évszázad során a török nem tudta Magyarországot fenyegetni. Viszont azt is jól tudta, hogy az ország egymaga nem elég erős arra, hogy a szultán birodalmát a Balkánról visszaszorítsa, és pláne, hogy Európából kiszorítsa, és ezért fordult Nyugat felé, azzal a nem irreális céllal, hogy esetleg megszerezze a Német-Római Birodalom császári címét, és annak eréjével együtt már eredményesen vegye fel a küzdelmet a törökkel. Ennek a tervnek a megvalósítását korai halála megakadályozta.

Részben az ezért folytatott eredményes háborúira, a „Fekete Sereg” – az abban a korban szokatlan állandó hadsereg – fenntartására, a tudományok és művészetek nagyvonalú pártolására (híres tudósok és művészek udvarába hívására, a Corvina-Könyvtár – a Vatikáni Könyvtár után az akkori világ legnagyobb könyvtára – létrehozására, a reneszansz világ Alpokon túli létrehozására) szükséges pénzék előteremtésére volt szükség arra, hogy az ősi jogainál fogva nem adózó vagyonos réteget, a fő- és köznemeseiket megadóztassa. Ezt azzal érte el, hogy mindenféle új adómeget (pl. kapuadó, füstadó) vezetett be. Ez természetesen sértette az addig adómentes nemesség érdekeit, és az, hogy az országgyűlést nem hívta össze, hogy az ne korlátozza cselekedeteiben (tehát mai szóval rendeletekkel kormányzott), persze elégedetlenséget szült, s ez vezetett az összeesküvéshez, melyekben addigi leghívebb emberei (rögtön uralkodása elején gyámja és nagybátyja, Szilágyi Mihály, később Vitéz János érsek, Janus Pannonius püspök) is részt vettek.

De mindig humánus uralkodónak mutatkozott: más országok uralkodóival, és sok magyar uralkodóval ellentétben a levert összeesküvés vezetőt nem végeztette ki, azok iránt kegyesnek bizonyult. Az egyszerű emberek érdekeit az esetleg hatalmaskodókkal szemben sokszor megvédte. Ezek, az ő aránylag biztonságos és az előzőkhöz képest jobb életet jelentő uralmára való emlékezés, és a következő évtizedek nyomorúságai tették Mátyás király uralmát utólag még szebbé, mint az volt, és ennek kifejezése az a mondás is, hogy: „Meghalt Mátyás király, oda az igazság!”

Mátyás származását is legendák veszik körül. Az persze tény, hogy ő a törökverő Hunyadi János és Szilágyi Erzsébet második fia, aki valószínűleg 1443-ban született Kolozsvárott, de Hu-

Mátyás király domborműve

nyadi János származására több, különböző variációt tartalmazó feltevés is van.

A legközvetlenebb szerint a Havasalföldről áttelepült, és Vajda-Hunyad várát Zsigmond királytól adományul kapott Vajk oláh kenéz fia.

A másik változat szerint, melyet Harsányi Zsolt „Mattias Rex” című regényében is elmond, Hunyadi János Zsigmond király törvénytelen fia, akinek áldott állapotban lévő édesanyját, Morsinai Erzsébetet, Zsigmond Vajk kenézhez, Vajda-Hunyad vár urához adta hozzá.

Itt mindenestre már most megjegyzendő, hogy amennyiben ez a Havasalföldről áttelepült Vajk kenéz valóban létezett, valószínűleg nem lehetett oláh, hiszen abban az időben a havasalföldi kenézek zöme kun származású volt, és a jobbágyok voltak oláhok.

De van egy harmadik variáció is: Hunyadi János Verebély Péter erdélyi alvajda negyedik fia. Az alvajda kapta Zsigmond királytól Vajda-Hunyad várát, és ettől kezdve a várról Hunyadinak is nevezte magát.

Egy Fráter Lénárd nevű szerző az 1937-ben kiadott „Hunyadi János magyar származása oklevelekben” című könyvében megkísérelte bizonyítani ezt az állítást. Szerinte az alvajda negyedik fia, János, aki 1387-ben született, az oklevelekben úgy szerepel, hogy: „Johannes, filius Vojvodae, filii Georgii” (János, Vajda fia, aki Györgynek a fia), Hunyadi János pedig az oklevelekben: „Johannes, filius Vojk, filii Georgii” A szerző szerint a két megnevezés azonos, a másodikban a „Vojk” nem más, mint a „Vojvoda” szó rövidítése: „Vojv.”, amit rosszul írtak, vagy olvastak.

Mindenesetre a Verebély Péter alvajda által építtetett Mátraverebélyi községi gótikus plébániatemplomban az alapító vörösmárvány szarkofágján az oltár előtt ott van a hollós címer, és a falu népe évszázadok óta úgy tudja, hogy aki itt nyugszik, az Mátyás király közeli rokona.

Amikor 2006 őszén utóljára ott jártunk, már a sekrestyé is elmondta, hogy Hunyadi János atyja nyugszik itt, és felette az oszlopon bekeretve ott vannak az ezt bizonyító érvek.

Péter alvajda 1403-ban halt meg. Ekor Zsigmond király Hunyadi Jánost Lázár szerb vajda udvarába küldte apórnak (Szibinyáni Jank). Később beköltözött az apjától örökölt Vajda-Hunyad várába. Zsigmond király kedvelt embere volt, és vele együtt szerepel sok, akkor készült híres képen is, pl. Kölnben, a Három királyok himnuszán, ahol Zsigmond a legöregebb, Hunyadi pedig a legfiatalabb király. De Csocsán Jenő professzor azonosítása szerint a Zsigmond király udvarában szereplő személyeket ábrázoló, a Budai Várban talált és ott kiállított gótikus szobrok egyike is Hunyadi Jánost ábrázolja.

Ha egyelőre a három variáció egyikét sem lehet biztosan elfogadni, véleményem szerint kívánatos, hogy a kevésbé ismert, de igen valószínűnek tűnő, a magyar származást jelentő harmadik variációt terjesszük.

Mindenesetre, akár honnan származott is Mátyás király, egyik legnagyobb királyunk volt, akire minden szempontból büszkék lehetünk, és ha nem is volt a mai értelemben vett „demokrata”, de nagyműveltségű, és a Magyarország érdekeit szem előtt tartó nagy király volt.

Sibalszky Zoltán

JÉGKÁPOLNA A KÁRPÁTOKBAN

A romániai Déli-Kárpátokban lévő Fogarasi-havasok meredek csúcsai között, a tengerszinttől számítva 2034 méter magasságban, természetvédelmi övezetben található a 46 508 négyzetméter felületű Bálea-tó (Szeben megye), melyet a feljegyzések szerint 1700-tól látogatnak emberek. A közelben elhaladó „transzfogarasi” utat a 20. században építették, ám ezen a havas évszakban néhez a haladás, így a Bálea-tóhoz, illetve az annak partján lévő építményekhez télidőben leginkább csak a 10–15 személyes libegővel lehet feljutni. Ennek első állomása a Nagyszébtől kb. 60 kilométerre lévő Bálea-Cascada nevű turisztikai központban van.

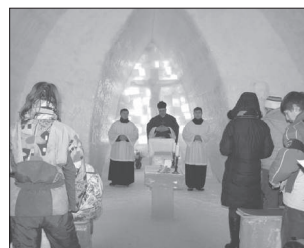
A „lent” és „fent” között még az év első hónapjaiban is sok centiméter hó és több Celsius-fok a különbség. Korábban csak egy egyszerűbb menedékház fogadta az ideérkezőket (az első menedékházat 1904-ben építette az Erdélyi Kárpát Egyesület), néhány éve viszont – a Nagyszében mellől származó Klingeis fiúvérék munkálkodásának köszönhetően – korszerűen felszerelt, többszintes panzióban pihenhetnek meg a téli sportokat és a hegyi levegőt kedvelők. Am a köztudomásúlag az elmúlt két télen, és az idén is, mást is találni e fehér rengetegben: Arnold és Leopold Klingeis kezdeményezésére és anyagi hozzájárulásával Közép-Kelet-Európa egyetlen jéghegyi jégkereszteset is állítottak. 2006 telén még csak egy nyolcszobás hotelt építettek, az elmúlt évben ezt is nagyobbra tervezték és jégkapolnát is emeltek mellé. Ezen a télen ismét elkészült mindkét jégcsoda: a hotel a korábbiaknál „korszerűbb” (hatalmas iglu sátor formáz, többszobás, és most már a báron kívül vendéglőt is magában foglal), és január elejétől áll a 60 négyzetméter alapterületű jégkapolna is.

A Klingeis fiúvérék vallásos emberek, elsősorban ezért építették meg tavaly télen a kis istenházát, igaz, annak turistacsalogató „ereje” is nyilvánvaló. Mielőtt hozzáláttak volna a munkálatokhoz, megszentelték a tó vizét, azaz jegét. Mivel ökumenikus kápolnára gondoltak, a szentelési ünnepségre három Egyház – az Ortodox, a Római Katolikus, és az Evangélikus Egyház – képviselőjét is meghívták, ám az ortodoxok megtagadták a részvételt. A Római Katolikus és az Evangélikus Egyház papjai viszont 2006. november 24-én megszentelték a Bálea-tó jegét, minek utána megkezdődött a jégtömbök kivágása és az azokból tervezett építkezés. Raicea Oszkár nagyszébeni főesperes és evangélikus kollégája 2007. vízkereszt ünnepén már az elkészült kápolna felszentelésére érkezett a hegyre.

A hotelt és a kápolnát is a Nagyszében környéki Telekről érkezett építkezési szakemberek és faszobrászok építették, utóbbiak faragták szobraikat is.

2007. január 20-án már csak Raicea Oszkár esperes utazott fel a magasba, ekkor csak kifejezetten katolikus szertartásra volt szükség.

A tavalyi évet sikeresnek könyvelte el a testvérpár, igaz, a szokatlan felmelegedéssel érkezett tavasz április helyett már március végén bezárta a jégházak „kapuit”. Az év első három hónapjában fehéren csillogó építmények lassan el-

A belső térben – hogy el ne olvadjon a berendezés – két gyertyánál többet nem szabad meggyújtani

A megszentelt tó megfagyott vizéből vágott „jégtéglákból” épült a kápolna, melyen 25 munkás három hétig dolgozott. Harmincan férnek el benne

vadtak, ám a hegyi tél beköszöntével, 2007 novemberében újra elkezdődtek a Bálea-tó jegén a munkálatok. A kivágott jégoszlopokból előbb a hotelt, majd a kápolnát is megépítették. A jéghegyet zsúfolásig megtelt a karácsonyi-újévi ünnepekre, s azóta is jó forgalmat bonyolít. A kétszemélyes, deszkával és állatbőrökkel letakart jégágyakkal, jégcsékekkel, jégoszlopokkal felszerelt szobákban soha nem emelkedik –4 fok fölé a hőmérséklet. A bár és a vendéglő poharait, tányérait nem kell elmosni, jégből vannak...

Az idei kápolna építését tavaly decemberben kezdték és 25 munkás három hétig dolgozott rajta, meglehetősen mostoha körülmények között. A január 13-án tartott szentelés is ökumenikusnak mondható; Ștefan Cosoroabă kisdísznódi evangélikus esperes és Máté Vilmos, a brassói Szent Kereszt Felmagasztalása-templom plébánosa végezte a szertartást, és imádkozott román, német, angol és magyar nyelven a tavalyi mintájára megépített – a Málnárcrav falu régi templomát formázó – kápolnában. Az ünnepségre zsúfolásig megtelt a 30 személyt befogadni képes kis építmény, melynek berendezése is a tavalyihoz hasonló: szentélyt az idén is egy nagyméretű Krisztus-kereszt díszíti, a szemben lévő (bejárat melletti) falon Leonardo da Vinci a Vinci az utolsó vacsora című festménye alapján készült gyönyörű jégdombormű látható. Az oldalfalakat Mária és a Kis Jézus, illetve a Pantokrátor Krisztus szobrai díszítik. A belső térben a berendezés épségének megőrzése miatt két gyertyánál többet nem szabad meggyújtani.

A tavalyi év elején tartott keresztelő után csak istentiszteletek, szentmisék helyszíne volt a kápolna, mígnem az idén január 26-án megtartották az első esküvőt is benne: a csikszeredai Diána és Zoltán itt fogadott örök hűséget egymásnak. Az esemény meglepetése volt, hogy a hófésérbe öltözött menyasszony sítalpon tette meg a Bálea panziótól a jégkapolnáig vezető utat.

A Klingeis fiúvérék elmondása szerint ebben az évben az előre betervezett evangélikus és római katolikus istentiszteleteken túl több vallásos szertartás helyszíne lesz a jégkapolna. A fiatal emberek méltán büszkék kis épületükre, hiszen az különálló kápolnaként – a svédországi után – második a világon. A jéghegytel ellentétben, a kápolna ingyenesen látogatható, és – kedvező időjárási esetén – áprilisig várja az éterien tiszta környezetben imádkozni vágyókat. **JM**

HÍREK – ESEMÉNYEK

Négyszázhat középkori eredetű kódexlapot és töredéket kapott vissza a soproni Berzenyi Dániel Evangélikus Gimnázium Könyvtára és az Evangélikus Konvent Levéltára nemrégiben a Fragmenta Codicum akadémiai kutatócsoport restaurátori műhelyéből. A felbecsülhetetlen értékű, kézzel írott művekből származó töredékek egyebek mellett Arisztotelész, Vergilius, Suetonius és Szent Bernát műveiből származnak.

Sterzinsky, berlini bíboros bejelentette, hogy egyházmegyéjének sikerült korábbi adósságát csaknem teljes egészében törlesznie. Utalt arra is, hogy közel négy éve sikerül egyszültyben tartani a kiadásokat és bevételeket. A bíboros sajnálattal állapította meg, hogy az adóssághoz vezető lépések során számos korábbi munkatársát is meg kellett válni. A plébániák alkalmazottainak létszámát az elmúlt években kerekén 40 százalékkal csökkentették.

José Saraiva Martins bíboros Rómában cáfolta azokat a találgatásokat, hogy elakadt XII. Piusz pápa boldoggyá avatási folyamata. Elmondta azt is, hogy XII. Piusz halálának idén esedékes fél évszázados évfordulóján újabb dokumentumokat tesznek hozzáférhetővé a vatikáni levéltár eddig zárolt irataiból. A kúriai bíboros szerint ezek a dokumentumok további bizonyítékokat szolgáltathatnak a boldoggyá avatáshoz, amely még 1974-ben kezdődött. XII. Piusz bírálói azt vetik a néhai pápa szemére, hogy a II. világháború idején nem állt ki nyíltan a zsidók üldözése ellen. A boldoggyá avatás szorgalmazói viszont azt domborítják ki, hogy éppen a pápa közbelépésének köszönhető, hogy Róma náci megszállása idején közel 5000 zsidó egyházi intézményekben talált menedékre és élte túl a háborút.

Február közepén a bácskai Szent-fülöpön született Robert Zollitsch freiburgi érseket választották a Német Püspökkari Konferencia elnökének. A 69 esztendőss Zollitschot még a néhai II. János Pál pápa 2003-ban nevezte ki a második legnagyobb német egyházmegye érsekének. A főpap a püspöki kart több mint két évtizeden át irányító Karl Lehmann helyére lépett, aki egészségi okokra hivatkozva vált meg tisztségétől. Zollitsch megválasztása némi meglepetést keltett, mert a legtöbben a nála jóval fiatalabb, nemrég Münchenbe került Reinhard Marx személyében látták a Püspökkari Konferencia új vezetőjét.

Vincze András

Szalézi alapkövetel

Kazincbarcán február 19-én elhelyezték a Don Bosco Szakiskola új épületének alapkövét. A XXI. század követelményeinek megfelelő, háromszintes épület elsősorban külföldi adományokból épül, a munkálatok várhatóan 2008. július 31-ig fejeződnek be. A 2006-ban megnyitott legfiatalabb szalézi rendház együtt így egy európai szintű, modern szalézi missziós iskolaközpont létesül majd Kazincbarcán.

A szalézi intézmény mintegy 300 diáknak ad esélyt, hogy tanulmányait elvégezze – 60%-uk roma származású, illetve hátrányos helyzetű. A gimnáziumi képzésen kívül a szakképzés keretében hét szakmát tanulhatnak a diákok.

Új minorita tartományfőnök

Marco Tasca miniszter generális jelenlétében február 22-én Aradon megválasztották a Konventuális Minorita Rend Magyarországi-Erdélyi Tartományának új provinciálisát Kalna Zsolt eddigi iskolai tartományi titkár személyében, aki a leköszönő Horvát János tartományfőnök helyét veszi át a provincia élén.

SZÁJRÓL SZÁJRA

Rendhagyó könyvismertetés

Az elmúlt év karácsonyára kaptam ajándékba XVI. Benedek pápa önéletrajzát, amely magyar fordításban a Szent István Társulat kiadásában jelent meg. Felöleli a Szentatya életét születésétől, 1927-től, a München és Freising tartomány érsekévé történt kinevezéséig, 1977-ig. A nagy szerénységgel, tartózkodással megírt, Éleletum című viselő, mintegy 200 oldalas kötet gazdag képanyagot is tartalmaz, bemutatja Joseph Ratzinger családját, szülőfaluját, a bajorországi Marktl am Inn-t, és az 50 esztendőstől legfontosabb állomásait. Magam is csodálkoztam, amikor a karácsonyi ünnepek végén már nem tudtam tovább lapozni a könyvben, elértem a végére. Visszagonolvam: minden szabad időmet olvasással töltöttem és sajnáltam, hogy már vége.

Joseph Ratzinger a München és Freising tartomány püspökévé történt kinevezésekor a freisingi püspökök címérét két szimbólummal gazdagította. Mint írja: „Elsőként a kagylót (választottam), ami egyszerűen a zarándoklatnak, az állandó úton levésünknek a jele, »Nincsen itt maradandó városunk.« De engem – folytatja a bíboros – arra a legenda is emlékeztetett, amikor Ágoston, aki éppen a Szentháromság titkáról töprengött, egy gyermeket látott a tengerparton egy kagylóval játszani, amint a tenger vizét a kagylóval akarja egy kis gödörbe átmereni. És ekkor megértette: amennyire kevéssé képes ez az árok a tenger vizét magában tartani, éppoly kevéssé tudja értelmünk Isten titkát felfogni. A kagyló utalás nagy mesteremre, Szent Ágostonra, utalás teológiai munkásságomra és uta-

lás a titok nagyságára, ami tovább ér, mint minden emberi tudományunk.”

„Másik szimbólumként Korbinian, a freisingi alapítópüspök legendájából a medvét választottam. Úgy meséli a történet, hogy Szent Korbinian lovát egy medve a Róma felé vezető úton szétmargangolta. Akkor a püspök a medvét helytelen cselekedete miatt szigorúan megfeddte, és büntetésül batyuját a hátára pakolta, amit addig a ló hordozott. A medvének a csomagot Rómáig kellett hurcolnia, csak azután eresztette el a szent. Engem a szentéletű ember terhére hurcoló medve helyettesítette Szent Korbiniannak a lovat, vagy még inkább az öszvért, sőt öszvérje lett akarata ellenére; ez nem éppen annak a képe, amilyen nekem is lennem kell, és amilyen vagyok? – Igáslóv lettem Érted Uram, és éppen így vagyok teljes és mindig Benned.” (Szent Ágoston)

Könyvének utolsó mondatai: „... Időközben batyumat én is Rómába vittem, és már régóta rovom velük az örök város utcáit. Hogy mikor fognak elbocsátani, nem tudom, viszont azt tudom, hogy rám is érvényes: Igáslóv lettem, és így, éppen így vagyok veled, Uram.”

Szent Ágostontól vett idézettel ér véget Éleletum... Közvetlenség, egyszerűség és mégis elgondolkodásra készítő mondanivalója bizonyára másokat is lekötött, és nem én vagyok az egyetlen, aki szinte le sem tette az utolsó szavakat.

Közreadta: Ramsay Győző

AZ ÉLET KÖNYVÉBŐL

† P. dr. Jávör Egon OSB

Jávör Egon 1916. október 18-án született. A közégi bencés gimnáziumban érettségizett 1935-ben. Belépett a bencés rendbe, majd Budapesten a Pázmány Péter Tudományegyetemen tanult 1936–41 között. Teológiai doktorátust szerzett 1942-ben. Pannonhalmán szentelte pap-pá 1941. június 18-án Serédi Jusztinián bíboros. 1943–44-ben katonalelkész volt az orosz fronton. 1944–48 között Sopronban volt hittanár. 1949-ben elhagyta az országot, és Morrisstonban, NJ, a St. Mary Abbey-ban volt teológia tanár 1949–54 között. Innen a Woodside Priory-ba ment, Portola Valley-ba, CA, ahol 1956–68 között tanár és perjel volt. 1968-ban ment nyugdíjba, és azóta ott él Portola Valleyben. Többször vezetett magyar lelkigyakorlatokat, előadásokat tartott az USA nyugati partján, lelkipásztori munkát is végzett az ottani magyarok között.

Portola Valley-ben halt meg 2008. március 2-án.

A TERVEK KEZDENEK...

(Folytatás az 1. oldalról)

vásoknak. Persze tudom, hogy még csak az elején tartok, és évekbe fog kerülni, hogy minden plébániára eljussak, ugyanakkor legtöbb iskolánkban már megfordultam. Az általános kép kialakításán túl azt tartom a legfontosabbnak, hogy az egyházmegye papságát megismerjem, hiszen ők az első számú munkatársaim. Abécésrendben fogtam hozzá az ismerkedéshez, és 40-50 perces beszélgetéseket kezdeményezek az atyákkal. Az ismerkedés időszaka itt is még jó darabig el fog tartani, de azért minden nappal sikerül egy kicsit előrelépni.

– Beiktatásakor sokan kérdezték, milyen tervei vannak. Azt felelte, még korai erre válaszolni, de lényegesnek tartja a közösségi szellemet, az új missziós lelkiéletet, és nagy hangsúlyt kíván helyezni a hivatás gondozásra a lelkipásztorkodásban. Ez utóbbit milyen eszközökkel lehet elérni? Milyen tervei vannak? Az Egri Főegyházmegegyében milyen a papi utánpótlás helyzete?

– Ami a hangsúlyokat illeti, valóban a hivatás gondozás az egyik legfontosabb feladatunk, hiszen gondjaink is főként e területen jelentkeznek. A papi utánpótlás helyzete jelenleg mélyponton van az egyházmegyeiben. Összesen tíz kispapunk van, és egy ekkora egyházmegyeiben ez a szám rendkívül alacsony. A hivatások kialakulásában azonban sok előfeltételre van szükség. Több területen is előre kell lépünk. A legfontosabb azt tudatosítanunk, hogy a hivatás Istentől jön, az Ő ajándéka. Sokkal többet kell imádkoznunk, kérni az aratás urát, hogy küldjön munkásokat aratásba. Szükség van hozzá az Istenbe vetett ösztöne hitre, Isten és a fiatal együttműködésére, nyitott lélekre és halló füle. No és persze nagy bátorság kell az „igen” kimondására és minden napi hűség megerősítésére egy egész életen át. A fenietek szem előtt tartva akarjuk megújítani ifjúsági munkánkat és a minisztránsokkal való foglalkozást. Nagyon fontos tényező a család és a közösség szerepe. Sajnos közösségeink és családjaink gyakran nem eléggé nyitottak a hivatásokra. Olykor még a leghűségesebb családokban is hiányzik ez a fogékonyság.

Terveimről annyit szeretnék elmondani, hogy azok fokozatosan érlelődnek, mondhatnám egyenes arányban azzal, ahogyan kezdem megismerni az egyházmegegyét. Azért fontos a fokozatosság és a türelem, mert az Egyház hajója és kormányása bonyolult rendszer. Nem szeren-

csés addig irányváltásokat bevezetni, amíg a kormányos nem lát tisztán. Benne kell élni, vele együtt kell lélegezni, hogy az ember biztos kézzel tudjon a kormánykerékhez nyúlni.

– A tavaly nyár óta eltelt idő alatt az egyházmegyéért ügyek során felfedezett-e új dolgokat, nem várt dolgokat, érte-e kellemes meglepetés?

– Természetesen nap mint nap új meglepetések érnek. Közülük vannak olyanok, amelyek örömmel töltöttek el, ezzel párhuzamosan azonban nem ritkán tapasztalom a fáradság és a türelmetlenség jeleit is, mind híveink, mind papjaink részéről. Szívesen gondolok vissza ugyanakkor a meglátogatott egyházmegyeekben tapasztalt lendületre, és néhány találkozárra, ahol például olyan roma hívekkel találkoztam, akiknek lelkesedése és öröme frenetikus hatással volt az egész közösségre. Papjaim között többször is találkoztam a hűség és az engedelmisség szinte hősiesség meg nyilvánulásával, amelyek a jövőbe vetett hitre biztatnak.

– A Papi Kongregáció titkáráként szíviüggyé vált a papság helyzete, beiktatásakor hangsúlyosan kifejezte, hogy szoros együttműködésben kíván dolgozni papjaival. Hogyan képzelt el egy püspök és papjai viszonyát a II. Vatikáni Zsinat szellemében?

– Ha a zsinatról van szó, szívesebben hivatkozom a zsinati dokumentumokra, mint a zsinat szellemére. Ez utóbbi ugyanis könnyen olyan tévútra vezethet, mintha a zsinat még ma is tartana, holott már 1965-ben lezárult. A Papi Szolgálatról szóló zsinati dekretum és a Püspökök pástori szolgálatáról szóló dekretum is sokat foglalkozik ezzel konkrétan ezzel a témával. Ezek a dokumentumok arról tanítanak, hogy a püspök és a papok kapcsolatát a kölcsönös szereteten túl lényegében három szóval lehetne jellemezni: atya, testvér, barát. Az a jó, ha a püspöknek sikerül ezen a módon együttműködni papjaival, akikre mint nélkülözhetetlen segítőkire és tanácsadókra számíthat Isten népe tanításának, megkentelésének és lelkipásztori vezetésének szolgálatában. Ez az, amire törekszem, és tudom, hogy a siker egy része rajtam múlik.

– Júliusban, a Sydney-ben megrendezett Ifjúsági Világlatálokozával egy időben, Eger ad otthont egy országos katolikus ifjúsági találkozásnak. Milyen jelentősége van ennek a város, az egyházmegye és az érsek számára? Hogyan készülnek rá?

– A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia döntése értelmében a magyar fiatalok számára Egerben rendezzük meg a „Magyar Sydney”-t. Ez az elegáns, kicsit humoros és persze nagyképű elnevezésű rendezvény Egerben néhány napra kétségtelenül a magyar katolikus fiatalok fővárosává teszi, azon túl, hogy a hétköznapokban is fontos ifjúsági központ vagyunk, hiszen a szeminárium és a késői hivatások szeminárium mellett itt van a Liceumban az Eszterházy Károly Főiskola, számos egyházi iskola, középiskola és kollégium. Eger, mint történelmi város, egyébként is nagyon attraktív, július 17. és 20. között pedig 3000 fiatal várunk az említett találkozárra. Elmarad azonban a szokásos Egerszalóki Ifjúsági Találkozó, mert minden energiánkat erre a rendezvényre összpontosítjuk. Azt hiszem, Eger városának és egyházmegyéjének nagyon nagy lehetőség lesz ez, hiszen míg mások sokat utaznak, hogy részt vehessenek ezen a programon, a mi fiataljainknak mindez itt lesz egy karnyújtásnyira. Remélem, hogy közülük is sokan élnek majd velem. A készülétek már nagy lendülettel folynak. Megszülettek a legfőbb döntések a programok, a helyek, az időpontok és a szálláshelyek tekintetében. A találkozárra minden magyar fiatal szeretettel hívunk és várunk.

Horánszky Anna

